

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/69/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413214885
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6413214885.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľov: 1/ T. S., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom v C. N., N. L. č. 1, 2/ S. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom v U. republike, Z. E. č. XXX, a 3/ B. T., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom v C. N., M. č. XX, všetci zastúpení JUDr. Petrom Krchnákom, advokátom so sídlom v Banskej Štiavnici, Dolná č. 13, proti odporcovi: S. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom v F. Z., D. č. XXX/X, o zaplatenie 12.000,- €, o odvolaní navrhovateľov a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 9C/166/2013-61 zo dňa 07.08.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o uložení povinnosti odporcovi zaplatiť navrhovateľke 1/ sumu 3.500,- €, navrhovateľovi 2/ sumu 3.500,- € a navrhovateľke 3/ sumu 3.500,- € (prvý výrok) a v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok) **z r u š u j e** a vec mu v tomto rozsahu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom uložil okresný súd odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke 1/ sumu 3.500,- €, navrhovateľovi 2/ sumu 3.500,- € a navrhovateľke 3/ sumu 3.500,- €, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia (prvý výrok), v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľov 1/ až 3/ zamietol (druhý výrok) a odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľom trovy konania v sume 943,28 € na účet ich právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia (tretí výrok). Po vykonanom dokazovaní dospel okresný súd k záveru, že návrh navrhovateľov je čiastočne dôvodný; vychádzal zo skutkového zistenia, že v rámci konania o dedičstve po právnej predchodkyni navrhovateľov a odporcu E. D. vedenom pod sp. zn. 10D/982/2004 uzavreli dedičia dedičskú dohodu, ktorá sa stala obsahom osvedčenia o dedičstve zo dňa 30.08.2006; podľa obsahu dohody všetky nehnuteľnosti patriace do dedičstva po poručiteľke prevzal do výlučného vlastníctva odporca, ktorý sa zaviazal v prípade ich predaja vyplatiť ustupujúcich dedičov (t.j. navrhovateľov 1/ a 3/) v rozsahu 1/4 získanej kúpnej ceny po odrátaní preukázaných nákladov predaja do troch dní od vyplatenia kúpnej ceny; okresný súd zistil, že vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam previedol odporca na iné osoby kúpnu zmluvou zo dňa 26.02.2013 a bola mu vyplatená kúpna cena v sume 14.000,- €; nakoľko záväzok vzniknutý z dedičskej dohody považoval okresný súd za platne dojednaný, každému z navrhovateľov prisúdil sumu 3.500,- €; v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľov zamietol; obranu odporcu nepovažoval za dôvodnú, pretože tento nepreukázal tvrdené náklady vynaložené v súvislosti so zabezpečením predaja nehnuteľností, na ktoré by bolo možné prihliadnuť. Okresný súd rozhodol s poukazom na ustanovenia § 460, § 488, § 489 a § 494 Občianskeho zákonníka; o trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), keď pri rozhodovaní zohľadnil čiastočný neúspech navrhovateľov v konaní a po zohľadnení pomeru úspechu a neúspechu účastníkov v konaní priznal navrhovateľom náhradu 75 % účelne vynaložených trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu podal odporca včas odvolanie zo dňa 08.10.2014 (č.l. 85-87 spisu) v spojení s písomným podaním zo dňa 24.11.2014 (č.l. 95 spisu). Podľa obsahu odvolania nesúhlasil s výrokom rozsudku okresného súdu, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľom prisúdenú sumu (prvý výrok). Vyčítal okresnému súdu, že pri rozhodovaní žiadnym spôsobom

nezoľadnil jeho náklady vynaložené na nehnuteľnosti pred ich predajom. Pred ohliadkou nehnuteľností (pozemkov) ich musel vždy upraviť, dal ich kosiť a hrabať, tiež musel vždy prekliksniť prístupovú cestu, na žiadosť nových majiteľov musel vybaviť stavebné povolenie a cestu. Bol nezamestnaný a manželka si musela na uvedené náklady vziať pôžičky od nebankových subjektov, na ktorých boli vysoké úroky. Dôvodil, že celá kúpna cena za predaj nehnuteľností bola spotrebovaná na náklady a „on z predaja nič nemá“. Vyjadril podozrenie, že zo strany konajúceho sudcu a spoludedičov sa voči nemu nepostupovalo čestne ako aj to, že „má vážne podozrenie s korupcie“, pretože „sestry mu povedali, že súd vyhrajú, že si môžu dovoliť čo on nie“. Vyjadril názor, že „navrhovatelia, ich právnik ani sudca nemajú prečítané osvedčenie o dedičstve, pretože inak by vedeli o odrátaní nákladov z kúpnej ceny“.

Proti rozsudku okresného súdu v časti výroku o trovách konania (tretí výrok) podali navrhovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie zo dňa 24.09.2014 (č.l. 74-77 spisu). Vyjadril názor, že rozhodnutie okresného súdu o trovách konania vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Dôvodili, že okresný súd mal pri rozhodovaní o trovách konania aplikovať ustanovenie § 142 ods. 3 O.s.p. a priznať im plnú náhradu trov konania, keď ich neúspech v časti o zaplatenie sumy 1.500,- € mal považovať za neúspech len v nepatrnej časti. Okresný súd mal pri rozhodovaní o trovách konania vziať do úvahy, že odporca svojim konaním hrubo porušil dobré mravy a úmyselne vyvolal spor, ako aj skutočnosť, že nemali k dispozícii kúpnu zmluvu, kde bola určená kúpna cena. Poukázali aj na to, že okresný súd im znížil trovy konania za zastupovanie viacerých osôb jedným zástupcom, ale tieto znížené trovy nepriznal každému z navrhovateľov, ale len jedenkrát. Nesúhlasili ani s neuznaním uplatnených úkonov právnej pomoci za predsúdnu upomienku ako aj žiadosť zo dňa 29.01.2014 na okresný úrad. Na základe uvedeného sa domáhali zmeny napadnutého výroku rozsudku okresného súdu v zmysle priznania plnej náhrady trov konania; navrhovatelia súčasne uplatnili aj náhradu trov odvolacieho konania.

Navrhovatelia vo vyjadrení zo dňa 16.12.2014 (č.l. 102-103 spisu) k odvolaniu odporcu prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedli, že rozsudok okresného súdu okrem výroku o trovách konania považujú za správny. Odvolanie odporcu považovali za nekonkrétne, pretože sa netýka žiadnej zásadnej okolnosti skutkového alebo právneho posúdenia veci. Poukázali na to, že rozsah nevýhody odporcu, ktorý sa musel starať o predmetné nehnuteľnosti, udržiavať ich a platiť poplatky za ich prevod, bol oveľa menší ako ich nevýhoda spočívajúca vo vzdaní sa vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a z neho plynúcich výhod, keď tieto od roku 2005 do roku 2013 užíval výlučne odporca. Poukázali na to, že odporca v odvolaní ani v predchádzajúcom konaní žiadnym spôsobom nešpecifikoval tvrdené náklady a neuviedol ich konkrétnu výšku. V prípade úspechu v odvolacom konaní uplatnili náhradu trov odvolacieho konania.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľov nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Predmetom odvolacieho konania bola podľa obsahu odvolania odporcu (§ 41 ods. 2 O.s.p.) len správnosť výroku napadnutého rozsudku, ktorým uložil odporcovi povinnosť zaplatiť každému z navrhovateľov sumu 3.500,- € (prvý výrok); na základe odvolania navrhovateľov ako aj ako závislý výrok bol predmetom odvolania aj výrok napadnutého rozsudku o trovách konania (tretí výrok). Pri viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) sa odvolací súd nemohol zaoberať vecnou správnosťou rozsudku okresného súdu v časti výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľov v prevyšujúcej časti (druhý výrok)..

Odvolanie odporcu je dôvodné.

Preskúmaním napadnutého rozsudku okresného súdu (v napadnutom rozsahu), odvolania odporcu a obsahu spisu okresného súdu v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie o odvolaní dospel odvolací

súd k záveru, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Okresný súd sa nedostatočne venoval skúmaniu podmienok konania, t.j. podmienok, za ktorých môže konať vo veci (§ 103 O.s.p.); jednou z podmienok konania je aj tzv. prekážka právoplatne rozhodnutej veci, podľa ktorej len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 159 ods. 3 O.s.p.); v prípade existencie tejto tzv. negatívnej procesnej podmienky v konaní ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť a je povinnosťou súdu takéto konania zastaviť (§ 104 ods. 1 prvá veta O.s.p.). V prejednávanej veci si navrhovatelia svoj nárok na zaplatenie dlžnej sumy proti odporcovi uplatnili na základe osvedčenia o dedičstve; z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, že by okresný súd skúmal, či predmetné osvedčenie o dedičstve nepredstavuje exekučný titul na plnenie, ktoré navrhovatelia uplatnili proti odporcovi v prejednávanej veci.

Odvolačný súd vo všeobecnosti uvádza, že predpokladom na vedenie exekúcie voči povinnému je exekučný titul, ktorým môže byť rozhodnutie súdu alebo rozhodnutie iných orgánov, prípadne iná verejná listina. Exekučným titulom je pritom také rozhodnutie, ktoré je vykonateľné a ktoré ukladá povinnému určitú povinnosť, pričom musí spĺňať tak formálne ako aj materiálne predpoklady vykonateľnosti. Formálna vykonateľnosť je splnená dodržaním zákonom predpísaných náležitostí o doručení rozhodnutia, o uplynutí lehoty na plnenie a o podaní riadneho opravného prostriedku. Materiálne predpoklady vykonateľnosti exekučného titulu sú, či účastníci označení v rozhodnutí skutočne existujú, či nejde o rozhodnutie voči neexistujúcemu subjektu, či sú označení natoľko presne, že nemožno mať neodstrániteľnú pochybnosť, o koho sa jedná a či ide o určité plnenie, ktorého vymoženie zákon predpokladá. V zmysle § 41 ods. 2 písm. e) Exekučného poriadku exekučným titulom môže byť aj osvedčenie o dedičstve; uvedené platí za predpokladu, že osvedčenie o dedičstve ukladá povinnému (dedičovi) určitú povinnosť ako to nepriamo vyplýva aj z ustanovenia § 38 ods. 2 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého návrh na vykonanie exekúcie môže oprávnený podať až keď povinný dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú vykonateľným rozhodnutím. Osvedčenie o dedičstve vydané notárom ako súdnym komisárom nadobúda podľa § 175zca ods. 4 O.s.p. účinky právoplatného uznesenia o dedičstve; vykonateľnosť osvedčenia o dedičstve prichádza do úvahy iba vtedy, pokiaľ dedičia vyporiadali dedičstvo medzi sebou dohodou, v ktorej sa určitý dedič zaviazal výplatou voči inému dedičovi; takýto záväzok možno vymáhať bez predchádzajúceho nachádzajúceho (sporového) občianskeho súdneho konania; uvedenému záveru nebráni ani skutočnosť, že splnenie povinnosti dediča je viazané na podmienku alebo na splnenie vzájomnej povinnosti, keď v prípade sporu medzi oprávneným a povinným rozhodne súd (§ 43 ods. 1 Exekučného poriadku). Osvedčenie o dedičstve môže byť tak vo všeobecnosti podkladom na vedenie exekúcie proti jednému z dedičov, ktorý sa v dedičskej dohode zaviazal na vyplatenie ustupujúcich dedičov v prípade predaja dedičstva (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5MCdo/21/2008 zo dňa 10.02.2010); takáto povinnosť potom prechádza aj na právnych nástupcov povinného dediča (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/96/2000 zo dňa 26.11.2003); pritom platnosť dedičskej dohody nemôže byť predmetom skúmania v sporovom občianskom súdnom konaní (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/254/2007 zo dňa 25.02.2009).

Zo spisu vyplýva, že navrhovatelia a odporca boli účastníkmi konania o dedičstve po poručiteľkeXXXD/XXX/XXXX,D. vedeného pod sp. zn. 10D/982/2004, ktoré skončilo vydaním osvedčenia o dedičstve č.k. 10D/982/2004-45 zo dňa 08.09.2006 v znení opravnej doložky č.k. 10D/982/2004-70 zo dňa 14.02.2007, ktoré nadobudlo účinky právoplatného uznesenia o dedičstve dňa 16.03.2007; o vyporiadaní dedičstva uzavreli navrhovatelia a odporca ako dedičia dedičskú dohodu, podľa ktorej nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX a LV č. XXXX vedené pre k.ú. N. C., na LV č. XXXX vedenom pre k.ú. C. N. a vo vložke č. XXXX v pozemkovej knihe pre k.ú. C. X/X prevzal odporca s povinnosťou vyplatiť navrhovateľov 1/ až 3/ ako ustupujúcich dedičov, „ale len v prípade, že by v budúcnosti predal zdedené nehnuteľnosti alebo ich časť, pričom výška výplaty by sa pre každého vyplácaného dediča rovnala 1/4 získanej kúpnej ceny po odrátaní preukázaných nákladov predaja; výplatu by v takom prípade uskutočnil do troch dní odo dňa obdržania kúpnej ceny; v prípade iného scudzenia nehnuteľností by vyplatil každému ustupujúcemu dedičovi po 1/4 všeobecnej ceny zistenej v čase prevodu v lehote do troch dní odo dňa prevodu nehnuteľností; táto povinnosť výplaty prechádza aj na právnych nástupcov odporcu“; z uvedeného je zrejmé, že z predmetného osvedčenia o dedičstve vyplýva povinná a oprávnená osoba ako aj výška a splatnosť plnenia a osvedčenie o dedičstve možno pokladať za formálne a materiálne vykonateľný exekučný titul (§ 41 ods. 2 písm. e/ Exekučného poriadku); nebráni tomu ani dojednanie v dohode o „odrátaní preukázaných nákladov“, pretože akékoľvek spory medzi účastníkmi exekučného

konania o splnení podmienky alebo splnení vzájomnej povinnosti vyrieši exekučný súd (§ 43 ods. 1 posledná veta Exekučného poriadku). Pre tento účel považuje odvolací za potrebné uviesť, že zo spisu okresného súdu ďalej vyplýva, že kúpnu zmluvou zo dňa 25.02.2013 previedol odporca na tretie osoby vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXXX pre k.ú. N. C. za dohodnutú kúpnu cenu v sume 16.000,- €; podľa tvrdenia navrhovateľov podporeného obsahom spisu mal odporca získať predmetný pozemok parc. č. XXXX o výmere 4714 m² zapísaný na LV č. XXXX pre k.ú. N. C. do výlučného vlastníctva v rámci pozemkových úprav výmenou za časť pozemkov, ktoré boli predmetom dedičstva podľa vyššie uvedeného osvedčenia o dedičstve; v samotnej kúpnej zmluve je uvedené, že titulom nadobudnutia prevádzaného pozemku bolo rozhodnutie č. 2012/00092/266 zo dňa 08.10.2012 o schválení vykonania projektu pozemkových úprav v katastrálnom území N. C. schválené rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu Žiar nad Hronom č. 2012/00092/159 zo dňa 08.06.2012 (článok II bod 2 kúpnej zmluvy); predmetom prevodu v uvedenej kúpnej zmluve teda nebolo vlastnícke právo k pozemku, ktoré by odporca nadobudol dedením na základe predmetného osvedčenia o dedičstve, keď je zrejmé, že k scudzeniu časti zdedených pozemkov došlo zrejme v rámci pozemkových úprav ešte predtým v roku 2012; na stanovenie výšky plnenia, ktoré je odporca povinný zaplatiť navrhovateľom ako ustupujúcim dedičom podľa predmetného osvedčenia o dedičstve preto nie je rozhodujúca kúpna cena podľa kúpnej zmluvy zo dňa 25.02.2013, ale v zmysle dedičskej dohody všeobecná cena pozemkov zistená v čase prevodu (t.j. v čase účinnosti predmetných pozemkových úprav). Preukázanie týchto skutočností bude v exekučnom konaní zaťažovať navrhovateľom ako oprávnených (§ 43 ods. 2 Exekučného poriadku).

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. v napadnutom rozsahu zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôsledku zrušenia rozsudku okresného súdu zrušil odvolací súd aj závislý výrok o trovách konania (§ 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); nakoľko v dôsledku rozhodnutia o odvolaní odporcu odvolací súd zrušil napadnutý výrok o trovách konania (tretí výrok) nebolo potrebné sa osobitne venovať odvolaniu navrhovateľov proti tomuto výroku, pretože ich odvolanie bolo týmto tiež vybavené. V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

V ďalšom konaní okresný súd opätovne posúdi splnenie podmienok konania. Odvolací súd len pre úplnosť udáva, že nemohol sám pristúpiť k zastaveniu konania (§ 221 ods. 2 O.s.p.), pretože by išlo o tzv. prekvapujúce rozhodnutie, nakoľko otázka splnenia podmienok konania nebola v konaní doteraz posudzovaná. Pred rozhodnutím, ktorým sa konanie končí preto okresný súd vytvorí účastníkom procesnú možnosť na vyjadrenie k existencii prekážky právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata). Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.